

“Армантай” бөбөюжай-бақшасы

“Балауса” тобы

Құстар біздің досымыз

Тәрбиеші: Юнусметова Ш.

Білім беру саласы: «Қатынас»

Бөлімі: Тіл дамыту

Такырыбы: Құстар - біздің досымыз!

Мақсаты:

Білімділігі: Құстар туралы білімдерін кеңейту. Олардың тіршілігін, ортақ касиеттерін, айырмашылығын ажыратуға үйрету.

Дамытушылығы: Балалардың сөздік қорын, ой - өрісін, дамыту. Сұраққа толық жауап беруге, 2-3 сөйлем құрастыруға қалыптастыру.

Тәрбиелігі: Құстарға қамқор бола білуге, коргауға, табигаттың сүюгे тәрбиелеу.

Билингвальді компонент: Құстар – птицы – birds

Жұмыртқа – яйцо - egg

Сабак барысы:

Шаттық шенбер:

Арайлап таң атты,

Алтын сәуле таратты.

Жарқырайды күніміз,

Жайнаі түсті гүліміз.

Кайырлы күн балалар

Кайырлы күн қонақтар

Доброе утро всем нам!

Доброе утро всем гостям!

Good morning,good morning,

Good morning to you.

Good morning,good morning,

I am glad to see you.

(құстар туралы аудиозапись қосылады)

Тәрбиеші: Балалар ненің дауысы естіліп тұрған?

Балалар: Құстардың.

Тәрбиеші: Ендеше, біздің бүгінгі үйымдастырылған оку- іс-әрекетіміз құстар тақырыбында болмак. Балалар, ал енді сендер құстар туралы не білесіндер?

Балалар: Құстар үй құстары және дала құстары болады.

Тәрбиеші: Олардың қандай пайдасы бар?

Балалар: Олар өсімдіктерді, ағаштарды зиянды жәндіктерден, құрттардан тазартады

Тәрбиеші: Құстарды жыл мезгілдерінің өзгеруіне қарай қалай бөлеміз?

Балалар: Қыстап қалатын құстар, жыл құстары болып бөлінеді.

Тәрбиеші: Қыстап қалатын құстарды білеміз бе?

Балалар: Торғай, карға, көгершін, сауыскан.

Тәрбиеші: Дұрыс айтасындар, бұлар сұықтан корықпайды, қыста өз коректерін тауып жейді Жыл құстары жайлы не айта аламыз?

Балалар: Жыл құстары олар жылы жакқа ұшып кетеді.

Тәрбиеші: Құстар қыста ағаш бүршігін, кепкен жемістерді корек етеді.

Тәрбиеші: Ал адамдар оларға қандай көмек көрсетеді?

Балалар: Адамдар оларға жемшашар жасап, оған нан қоқымын, жем шашып береді.

Костілдік жұмыс: **Құстар – птицы – birds**
Жұмыртқа – яйцо - egg

Құстар туралы слайд. Құстар бір орында тұрмайды. Олар бір жерден екінші жерге ұшып –конып жүреді. Олар балапандарын жауларынан қорғайды. Барлық құстарға ортақ қасиет – олар ұшады, қанаттары, мамықтары, бәрінің тұмсықтары бар. Олар жұмырткалайды, балапан басады. Айырмашылығына келсек, құстардың дene көлемі, пішіні, тұмсығы, түсі, дыбыстары, тіршілік етуі бір – біріне ұксамайды. Құстар үй құстары, дала құстары болады. Құстар: жүзеді, ұшады, жүреді. Құстар өте пайдалы. Олар ағаштарды қорғайды.

«Құстарды топтастыру» ойыны.

Ағаштарға жыл құстарын, қыстап қалатын құстарды ілу.

Жыл құстары: қарлығаш, бұлбұл, акқу, көкек.

Қыстап қалатын құстар: торғай, сауысқан, көгершін. қарға.

Қарға – басы, қанаты, құйрығы қара, ал арқасы мен бауыры сұрғылт, тұмсығы үшкір, тырнақтары өткір. Тұрлі тамақ қалдықтарын тырнақтарымен карастынан шұқып жейді. Бұл өте ақылды құс. Оның балапанын сөйлеуге үйретуге болады. Қарғалар ұзақ өмір сүреді.

Сауысқан – ала қанатты, ұзын құйрықты құс. Кез келген тамақты қорек етеді. Қауырсындары бірыңғай қара емес, жасыл реңкті келеді, бүйіріндегі қауырсыны аппақ.

Суықторғай – ағаш күйкестарын, індерді, үй – жайларды мекендейді.

Бұталардың дәнімен, жемісімен қоректенеді. Кейде тоқылдақ корегінің карбетіне түскен қалдығын теріп жейді.

Көгершін – достықтың символы. Ол бейбітшілік құсы деп есептеледі. Ол – әлемді шарлап хат тасушы құс болған. Оның түсі көк, сұр, қоңыр, ақ түсті болады.

Қарлығаш – киелі құс. Ол адамның досы. Қарлығаш ұясын асханаларға, үйлердің кіре беріс жеріне, киіз үйдін шаңырағына салады. Ол кішкентай сәбиді аидаһардан қорғап қалған.

Бұлбұл – орман-тогайда, нұлы жерде, бақта жүретін, дауысы әдемі кішкене әнші құс.

Көкек – "Көкек, көкек", - деп үн шығаратын, түсі ала-құла көктем құсы.

Тәрбиеші: Жарайсындар, ал біз осы құстардың қалай дыбыстайтының білеміз бе?

Балалар: Ия.

Тәрбиеші: Олай болса қай құс қалай дауыстайды, соны табындаршы.

«Құстар қалай дауыстайды?» дидактикалық ойын.

Карға----- қарқылдайды

Сауысқан----- шақылдайды

Тоқылдақ -----тоқылдайды

Бұлбұл – сайрайды

Каз – қаңқылдайды.

Торгай – шиқылдайды.

Көкек – көкектейді.

Сергіту сәті: «Шөжелерім» өнімен қимылдау.

Тәрбиеші: Балалар құстар туралы ырымдар мен болжамдарды да білеміз. Қане, соларды еске түсірейікші.

Кұстын ұясын бұзба!

Құска тас лактырма!

Құстардың балапанына тиіспе!

Құстардың жұмыртқасын жарма!

Жаңбыр жауарда қарғалар у-да шу болады.
Күс жүнін үрпітсе, жаңбыр жауады.

Шымшық ұя салса, қыс қатты болады.

Торгай шаңға аунаса, жаңбыр жауады.

Торгай терезеге қонса, күн сұтын, аяз болады.

«Орман дәрігері» ертегісін сахналау

(балалар ертегіні рольдерге бөліп сахналайды)

Тәрбиеші: Балалар, барлығынызды «жүректен жүрекке» шенберіне шақырамын.

Балалар, біздер құстарға деген сүйіспеншілігімізді білдірейікші! (Тәрбиеші құс мүсінін алақанына салып, келесі балаға ұсынады.)

- Егер менің қолыма құс келіп қонса, мен оны аялап мәпелер едім - деп, балапанды балаларға ұсынады.
- Егер менің қолыма құс келіп қонса, мен оны жуындырар едім.
- Егер менің қолыма құс келіп қонса, мен оған әдемілеп ұя жасап берер едім.
- Егер менің қолыма құс келіп қонса, мен оның аузына дәм салар едім.
- Егер менің қолыма құс келіп қонса мен оның канаттарын тазалар едім.
- Егер менің қолыма құс келіп қонса, мен оны құшағыма қысар ед

Жарайсындар, балалар! Осы сәби жүргінен шыққан жақсы тілектер қабыл болсын! Құстарымыз сайрап, күніміз ашық болсын! Осымен оқу іс - әрекетіміз аяқталды. Сіздерге рахмет!

